

Erisoodustused

Alla laaditud 21.01.2022

Sisukord

Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis	3
<i>Mis sõiduki eest saab maksta maksuvaba hüvitist</i>	3
<i>Hüvitise maksmiseks vajalikud alusdokumendid</i>	3
<i>Maksuvaba hüvitise piirmäärad</i>	4
<i>Millal on sõitude hüvitamine maksuvaba</i>	5
<i>Hüvitise deklareerimine</i>	6

Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis

KELLELE SAAB MAKSTA MAKSUVABA HÜVITIST?

Vabariigi Valitsuse 14.07.2006. a määrusega nr 164 (edaspidi *määrus*) kehtestatud korra alusel saab maksta hüvitist sõiduauto kasutamisel tööalaste sõitude puhul:

- ametnikule (ametnikuks loetakse tulumaksuseaduse (TuMS) mõttes ka avaliku teenistuse seaduse § 2 lõikes 3 nimetatud isikud nagu näiteks kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu liige, valla- või linnavalitsuse liige, kohtunik, Riigikogu liige jt);
- töötajale (töölepingu seaduse tähenduses) ja
- juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmele (TuMS § 9 tähenduses).

Seega näiteks äriühingu omanikule või võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutavale isikule viidatud määruse alusel maksuvaba hüvitist maksta ei saa. Kuid neile on võimalik juriidilise isiku huvides tehtud kulutused hüvitada TuMS § 12 lg 3 alusel, kui need on dokumentaalselt tõendatud.

Mis sõiduki eest saab maksta maksuvaba hüvitist

Hüvitist saab maksta **sõiduauto kasutamise eest, mis ei ole tööandja omanduses ega valduses**. Seega ei pea sõiduauto olema kasutaja isiklikus omanduses, kuid tuleb tõendada selle kasutusõigust. Kasutamiseõigus on fikseeritud kas sõiduki registreerimistunnistusel või omaniku koostatud volikirjas. Sõiduautoks loetakse M1- ja M1G-kategooria sõidukeid.

Kui hüvitist makstakse puudega isikule, võib erandina hüvitada igasuguse mootorsõiduki kasutamise kulud. Mootorsõidukiks loetakse liiklusseaduse (§ 2) kohaselt mootori jõul liikuvat sõidukit. Sõiduk on teel liiklemiseks ettenähtud või teel liiklev liiklusvahend, mis liigub mootori või muul jõul.

Hüvitise maksmiseks vajalikud alusdokumendid

MILLISED ON HÜVITISE MAKSMISEKS VAJALIKUD ALUSDOKUMENDID

Hüvitise maksmiseks peab olema vormistatud tööandja kirjalik otsus, käskkiri või korraldus, milles

näidatakse hüvitist saava isiku andmed, hüvitise suurus ja sõidu kuupäev või periood, mille jooksul tehtud sõite hüvitatakse. Kirjalikule otsusele lisatakse sõiduauto kasutamiseõigust tõendava dokumendi koopia. Otsuse võib teha ka pikema perioodi kohta kui üks kalendrikuu.

Maksuvaba hüvitist on võimalik maksta ainult siis, kui töösõitude kohta peetakse arvestust ehk sõidupäevikut. Sõidupäevik peab sisaldama sõiduauto kasutava isiku andmeid, sõiduauto riikliku registrimärgi andmeid, läbisõidumõõdiku alg- ja lõppnäitu iga töösõidu korral ning sõidu kuupäeva ja eesmärgi iga sõidu korral. See, millisel kujul sõidupäevikut peetakse, nt kas paberil või elektrooniliselt, ei oma tähtsust – oluline on, et see sisaldaks eelnimetatud andmeid. Sellest tulenevalt ei saa maksuvaba hüvitist maksta tulevaste sõitude eest, vaid ainult juba tehtud sõitude eest.

Kui isikliku sõiduauto kasutamise hüvitist makstakse ilma arvestust pidamata, on väljamakse näol tegemist palgatuluga, mis tuleb deklareerida isikustatult TSD lisal 1 (mitteresidendi puhul lisal 2).

Maksuvaba hüvitise piirmäärad

Sõidupäeviku alusel saab hüvitada töösõite kuni 30 senti kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 335 eurot ühes kalendrikuus tehtud sõitude eest. See tähendab, et tööandja võib kehtestada ka madalama kilomeetri hinna, nt 20 senti, kuid maksuvabastuse tingimuse täitmiseks ei tohi ületada kumbagi piirmäära. Seega kui hüvitise kilomeetri hinnaks on määratud näiteks 1 euro, on maksustatav kilomeetri piirhinda ületav osa, ehk 70 senti ja seda sõltumata sellest kui suur on hüvitise summa kokku.

Hüvitist saab maksta töötajale ka summeeritult ehk ühes kalendrikuus kassapõhiselt rohkem kui 335 eurot, kuid on oluline, et ühe kuu kohta ei arvestataks hüvitist üle ettenähtud piirmäära.

Piirmäärasid ületav hüvitise summa loetakse erisoodustuseks. Kui kalendrikuu kohta tuleb arvestusliku hüvitise summa suurem kui piirmäär, arvestatakse erisoodustus iga kuu kohta eraldi ja erisoodustus tuleb deklareerida selles kuus, millal hüvitise väljamaksmine toimus.

Füüsiline isik võib arvestuse olemasolu korral saada maksuvaba hüvitist ka mitmelt tööandjalt, seejuures rakendatakse 335 eurot ülempiiri iga tööandja kohta eraldi. Hüvitis sisaldab kõiki auto tavapärase kasutamisega seotud kulutusi (sh kütus, kindlustus jne), välja arvatud teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel makstavat parkimistasu.

Määruses kehtestatud kilomeetrihind ja maksuvaba piirmäär ei ole seotud tegelike kuludega (kuludokumentidega). TuMS § 12 lg 3 sätestab küll, et füüsilise isiku tulu ei ole teise isiku kasuks tehtud dokumentaalselt tõendatud kulu hüvitis, kuid lisab ka, et seda lõiget ei kohaldata hüvitisele, mille maksmisele on kehtestatud eraldi tingimused ja piirmäärad. Kuna isikliku sõiduauto kasutamise eest makstavale hüvitisele on kehtestatud eraldi tingimused ja piirmäärad, siis kuludokumentide alusel isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamine (nt rehvivahetuse, jooksva remondikulu vms tasumine) on

erisoodustus (TuMS § 48 ja rahandusministri 13.01.2011 määruse nr 2 „Erisoodustuse hinna määramise korra“ § 6), välja arvatud teenistus-, töö- või ametiülesannete täitmisel makstav parkimistasu.

Erandina saab kuludokumendi alusel isikliku sõiduauto kulutused hüvitada, kui minnakse isikliku sõiduautoga lähetusse ning nende kulude hüvitamisel lähtutakse nn lähetuste määrustest: **Vabariigi Valitsuse 25.06.2009 määrusest nr 110** või **Vabariigi Valitsuse 19.12.2012 määrusest nr 112**.

Millal on sõitude hüvitamine maksuvaba

MILLAL ON TÖÖ- JA ELUKOHA VAHELISTE SÕITUDE HÜVITAMINE MAKSUVABA

Kui üldiselt töö ja elukoha vahelisi sõite töösõitudeks ei loeta ning neid maksuvabalt hüvitada ei saa, siis teatud tingimuste täitmisel on see siiski võimalik. Elu- ja töökoha vahelisi sõite saab töösõitudena käsitleda, kui ühistransporti kasutades ei ole võimalik seda teekonda läbida mõistliku aja- või rahakuluga. Samuti, kui töölepinguga töötaja elukoht asub vähemalt 50 kilomeetri kaugusel töökohast (TuMS § 48 lg 51). Sellisel juhul näidatakse sõidupäevikus sõidu eesmärgina sõidud töö ja elukoha vahel ning neid saab maksuvabalt hüvitada üldise piirmäära (335 eurot) ulatuses.

Puudega isikule saab hüvitada piirmäärade ulatuses elu- ja töökoha vahelised sõidud, kui nende kohta peetakse arvestust ning kui ei ole võimalik kasutada ühistransporti või kui selle kasutamine põhjustab isiku liikumis- ja töövõime olulist langust.

Kodust tööle ja tagasi sõite ei saa maksuvabalt hüvitada põhjendusega, et inimesel on lihtsam ja mugavam sõita elu- ja töökoha vahel isikliku sõiduautoga kui kasutada ühiskondlikku transporti.

Maksuvabalt on võimalik hüvitada elu- ja töökoha vahelisi sõite juhul, kui see on eelkõige vajalik tööandjale tema tegevuse toimimiseks. See tähendab, et elu- ja töökoha vaheliste sõitude hüvitamisel prevaleerib üldjuhul tööandja poolne huvi ning tööandja peab seda suutma vajadusel põhjendada. Igale inimesele hüvitise maksmist tuleb eraldi hinnata tulenevalt inimese elukohast, töökohustustest, tööpäeva algusest, ühistranspordi kasutamise võimalustest jne. Kõiki neid asjaolusid kogumis hinnates saab tööandja otsustada, kas inimese kodunt tööle ja tagasi sõitude maksuvaba hüvitamine on põhjendatud või mitte.

Näide

Töötajaga on sõlmitud kokkulepe, et töötaja on valmis 24/7 (valveaeg) lahendama ettevõtluse käigus tekkivaid probleeme, n-ö kriisisituatsioone. Kas sellisel juhul saab töö- ja koduvahelised sõidud lugeda töösõitudeks? Valveaeg on aeg, mil töötaja ei ole kohustatud täitma tööülesandeid, aga on kohustatud olema kokkulepitud tingimustel valmis tööandja korralduse alusel tööülesandeid täitma asuma. Kuna

valveajal ei saa töötaja täiel määral puhkamisele keskenduda ning peab olema vajadusel valmis koheselt tööülesandeid täitma, on õigustatud valveaja eest palga maksmine 1/10 ulatuses kokkulepitud töötasust. Valveaega saab rakendada töötaja ja tööandja kokkuleppe. Seega kriisiolukordade lahendamised (valveaeg) on seotud ettevõtlusega nagu ka tööeesmärkidel sõidud väljapoole igapäevast töö tegemise kohta ja seejärel sinna tagasi. Sellisel juhul loetakse töö- ja koduvahelised sõidud töösõitudeks. Tähelepanu tuleb pöörata aga sellele, et puht formaalselt töötajatele kriisiolukordade reguleerimise kohustuse panemine ei anna õigust kõiki töö ja kodu vahelisi sõite maksuvabalt hüvitada. Selline kohustus peab olema sisuline, lähtuma tööandja tegelikust vajadusest ning vastama ka töötaja tööülesannetele. Täiendavat informatsiooni töötajate transpordi korraldamise kohta leiate juhiseist „Töötajate transport tööle ja koju tulumaksuseaduse § 48 lõikest 5¹ tulenevalt”.

Hüvitise deklareerimine

Residendist juriidiline isik, riigiasutus või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus, füüsilisest isikust tööandja ning Eestis püsivat tegevuskohta omav või tööandjana tegutsev mitteresident, kes on kalendriaasta jooksul teinud füüsilisele isikule auto kasutamise eest hüvitise väljamakseid (k.a puudega isikule), on kohustatud järgneva aasta 1. veebruariks (2020. aasta kohta esitatakse INF 14 1. veebruariks 2021) esitama deklaratsiooni INF 14.

Vormi INF 14 esitamiseks:

- ✓ sisenege e-MTAsse
- ✓ valige rubriik „Aruanded” ning valige loetelust „INF 14”
- ✓ deklaratsioonide loetelu lehel vajutage nupule „Lisa uus deklaratsioon”
- ✓ valige „IV kvartal”.

Vormil INF 14 deklareeritakse hüvitise summad koos piirmäära ületava osaga.

Näide 1

Tööandja korralduses on kirjas, et töötajale hüvitatakse isikliku sõiduauto kasutamine tööülesannetel sõidupäeviku pidamisel. Jaanuarikuus hüvitati töötajale isikliku sõiduauto kasutamine kogusummas 400 eurot (1333 km × 0,3 eurot) ja sama summa kanti ka töötajale üle. Milline summa tuleb deklareerida vormi TSD lisas 4 ja vormil INF 14?

Vormi TSD lisas 4 tuleb näidata summa 65 eurot (400 – 335) ja vormil INF 14 summa 400 eurot.

Näide 2

Tööandja korralduses on kirjas, et töötajale hüvitatakse isikliku sõiduauto kasutamine tööülesannetel summas 335 eurot. Sõidupäevikut ei peeta. Milline summa tuleb deklareerida TSD lisas 4 ja vormil INF 14?

Vormi TSD lisas 4, INF 14 ei deklareerita midagi, kuna sõidupäevikut ei ole peetud. Summa 335 eurot on käsitletav palgatuluna ja deklareeritakse vormi TSD lisas 1.

Näide 3

Tööandja korralduses on kirjas, et töötajale hüvitatakse isikliku sõiduauto kasutamine tööülesannetel sõidupäeviku pidamisel. Veebruarikuus hüvitati töötajale isikliku sõiduauto kasutamine kogusummas 335 eurot (744,44 km × 0,45 eurot) ja sama summa kanti ka töötajale üle. Milline summa tuleb deklareerida vormi TSD lisas 4 ja vormil INF 14?

Vormi TSD lisas 4 tuleb näidata summa 111,67 eurot (744,44 km × 0,15 eurot) ja vormil INF 14 summa 335 eurot.

Näide 4

Tööandja korralduses on kirjas, et töötajale hüvitatakse isikliku sõiduauto kasutamine tööülesannetel sõidupäeviku pidamisel. Märtsikuus hüvitati töötajale isikliku sõiduauto kasutamine kogusummas 675 eurot (1500 km × 0,45 eurot) ja sama summa kanti ka töötajale üle. Milline summa tuleb deklareerida vormi TSD lisas 4 ja vormil INF 14?

Vormi TSD lisas 4 tuleb näidata summa 340 eurot (675 – 335) ja vormil INF 14 summa 675 eurot.